

5928 a.

1358 juli 6.

Peter Johansson säljer till Magnus (Gunnarsson) Larbo 2/3 attung i Lårbo (i Ledbergs socken) för 24 mark. Antalet vittnen och vidervarumän uppges vara 12; 13 män uppräknas.

Brevet har beseglats av utfärdaren jämte Skering Iliansson, Magnus (Petersson ?), Sven Johansson och Sune Håkansson.

Orig. på perg. (18×9,4, uppveck 1,5 cm; 12 rader), Skoklostersaml. (nr 46), Sv. Riksarkivet. — Brevet är skrivet av samma hand som SD nr 5928 b och har varit fastsytt vid detta i uppveckets högra kant.

Förteckning på den uti Bibliotheket vid Skokloster förvarade Grefliga Braheska samlingen af Pergamentsbref (Handlingar rörande Skandinaviens historia 17, 1832, Bihang), s. 122 nr 45.

Den i sammanhanget märkliga handstilen, att beskriva såsom bokpränt, ger de båda breven ett ytterst påfallande utseende. Detta jämte det faktum, att dokumenten varit i Nils Rabenius' händer, och att man i SD nr 5928 a finner namnet Rabbe, har föranlett uppfattningen att breven i sin helhet är falsarier av Rabenius. Så betraktas de av J. Liedgren i *Donum Boëthianum* (1950), s. 227 not 1. Senare har emellertid Liedgren ändrat uppfattning; i PM av 24/1 1979 (Enh. f. Sv. Dipl., Sv. Riksarkivet) har han uttryckt åsikten att breven är äkta. Härfor skulle tala såväl språkformen och de enskilda bokstavstyperna som sigillerna vid SD nr 5928 a, vilka förefaller korrekta (kontrolleras kan nr 2, Skering Ilianssons, som är av samma stamp som hans sigill vid brev 1376 26/3, RPB nr 1201). Detta är sannolikt riktigt. En del påfallande detaljer märks även i formuleringar och ortografi, men intet finns som på allvar bör föranleda misstanke om sentida helförfälskning. Att Rabenius ej nyskrivit SD nr 5928 a framgår redan av hans tydliga interpolationer (se nedan not c, d, f-f och g).

Påfallande är att vittnena uppges vara 12, för att därefter uppräknas till ett antal av 13. I SD nr 5928 b uppräknas samma vittnen så när som på Skering Iliansson. Detta kan möjligen tas som tecken på att Skering i föreliggande brev lagts till en redan förefintlig 12-mannaskara. Kanske har särskilda skäl funnits att knyta honom till transaktionen.

Allum mannum þem þætta bref hœra ællir se wari þæt kunnugt at iak Pætar^a Iovanson kœnnis mik hava latit Magnus^b Larbo^c in tvælytis attung · i · Larbo mæþ allum til laghum fran mik ok minum arwm ok til Mangnus Larbo^d ok hans arwn swa at þæt ma ængin rœra ællir kuællia a mina væghna ællir minna arva ok kœnnis iak þæt at iak hafvir up burit for þe sammu iorþ fult ok alt fira markir ok tivghu. Til vitna ok viþer varande varo þese tolf fœrst Olavir Ingolfson, Iunnis · i · Ælvistapum, Nicles Knutson, Honuip̃er^e Olafson, Hakon Trulle, Dagher i Lunde, Lafrinz Arnason, Wlffer · i · Kœrralsøghe, Erikir · i · Krakop̃orpe^f undir [Pætar]s^{-f} Iovansons siæls insigle Skæriiong's Illians sons insigle Maghnus [...] Svens^h Iovansons Suna Hakonasons þænne tolf til vitne at han hafuir þænne iorþ fangit mæþ fullum festum ok allum skælum. Þæt varⁱ wt givit arit æptir Guz býrþ M^o · ccc · 1° octavo in octaua apostolorum Petri et Pauli

Sigill: nr 1 av ofärgat vax, skadat (fläkt örn i sköld): + S' Pet[...]sson; nr 2 av ofärgat vax (framdelen av vildsvin, balkvis ställt i ginstyckad sköld): + S' Skerivngi Ylianson; nr 3 och 4 bortfallna från de kvarsittande remsorna; nr 5 av brunt vax (S): * S' Svnonis Haqvnsøn; nr 6 bortfallet från den kvarsittande remsan.

^a Härefter i radslut io ms. ^b Över gn horisontalstreck ms, troligen av Rabenius. ^{c,d} Av Rabenius ändrat till Rabbe ms. ^e Bokstäverna o och þ senare ändrade till e resp. k ms, varvid läses Henniker; i SD nr 5928 b skrivs namnet i fråga Honviþer. ^{f-f} Orden raderade av Rabenius, som därefter sökt att åter förtydliga dem; i namnet är endast s läsbart. ^g Rasur ms, i vilken Rabenius inskrivit rabbens insigle. Här har stått ett patronymikon i gen.; troligen rör det sig om den i SD nr 5928 b nämnde Magnus Petersson. ^h Det sista s över raden. ⁱ Härefter det diakritiska tecknet till bokstaven i samt en rasur ms.